

Statut Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Rozdział I Postanowienia ogólne

§1

1. Narodowy Instytut Dziedzictwa, zwany dalej „Instytutem” jest państwową instytucją kultury wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanym dalej „Ministrem” i posiada osobowość prawną.
2. Instytut działa na podstawie:
 - 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „ustawą”;
 - 2) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.²⁾);
 - 3) zarządzenia Nr 28 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie połączenia instytucji kultury — Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków i Ośrodka Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego oraz utworzenia Krajowego Ośrodka badań i Dokumentacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN Nr 6, poz. 60);
 - 4) niniejszego statutu.
3. Organizatorem Instytutu jest Minister.

§2

1. Siedzibą Instytutu jest miasto stołeczne Warszawa, a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.
2. Instytut może tworzyć oddziały terenowe i ośrodki specjalistyczne.

Rozdział II

Cele i zadania

§3

Instytut realizuje zadania w zakresie zrównoważonej ochrony dziedzictwa kulturowego Polski w celu jego zachowania dla przyszłych pokoleń poprzez:

- 1) gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie;
- 2) wyznaczanie i upowszechnianie standardów ochrony i konserwacji zabytków;
- 3) kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego.

§4

Do zadań Instytutu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie stanu zachowania i ocena wartości zasobu dziedzictwa;
- 2) budowa i rozwój ogólnopolskiej, geoprzestrzennej bazy danych o zabytkach;
- 3) archiwizowanie zbiorów dokumentów związanych z ochroną zabytków oraz ich digitalizacja i upowszechnianie;
- 4) gromadzenie dokumentacji Krajowej Ewidencji Zabytków;
- 5) ewaluacja i doskonalenie systemu ochrony i ewidencji dziedzictwa materialnego i niematerialnego;
- 6) tworzenie i upowszechnianie standardów dokumentacji, badania i konserwacji poszczególnych kategorii zabytków;
- 7) wyznaczanie standardów prowadzenia badań archeologicznych w oparciu o realizowane przez Instytut prace ratownicze przy zabytkach archeologicznych szczególnie zagrożonych;
- 8) prowadzenie ewidencji badań archeologicznych prowadzonych na terenie kraju;
- 9) monitorowanie i analizowanie zagrożeń dla dziedzictwa i wypracowywanie metod przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- 10) wydawanie opinii i ekspertyz dotyczących działań przy zabytkach na rzecz organów administracji publicznej;
- 11) koordynowanie realizacji procedury występowania z wnioskiem do Ministra o uznanie przez Prezydenta RP zabytku nieruchomego za pomnik historii;

- 12) monitorowanie stanu obiektów uznanych za pomniki historii oraz kontrola prowadzonych na ich terenie prac budowlanych i konserwatorskich oraz badań w zakresie posiadanych upoważnień;
- 13) realizacja części zadań resortu kultury wynikających z przystąpienia Polski do Konwencji Światowego Dziedzictwa UNESCO z 1972 r., a w szczególności prowadzenie prac nad zapewnieniem standardów ochrony, konserwacji i prezentacji miejsc światowego dziedzictwa, monitorowanie i ocenianie ich stanu, koordynowanie prac nad przygotowaniem planów zarządzania oraz czuwanie nad ich realizacją na zlecenie Ministra;
- 14) realizacja programów szkoleniowych i informacyjnych na rzecz służb konserwatorskich i środowisk związanych z opieką nad zabytkami;
- 15) realizacja programów i kampanii społecznych w zakresie edukacji na rzecz dziedzictwa;
- 16) podejmowanie współpracy z właścicielami i zarządcami zabytków na rzecz właściwego zarządzania zasobem dziedzictwa kulturowego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz promowanie zasad opieki nad zabytkami;
- 17) prowadzenie specjalistycznej biblioteki w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz zarządzania dziedzictwem kulturowym;
- 18) realizacja współpracy międzynarodowej na rzecz dziedzictwa kulturowego i jego ochrony w zakresie powierzonym przez Ministra;
- 19) organizowanie i prowadzenie innych prac związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na zlecenie Ministra i Generalnego Konserwatora Zabytków.

§4a

1a) Instytut pełni funkcję Centrum Kompetencji w ramach programu wieloletniego „KULTURA+” w zakresie digitalizacji zabytków i muzealiów. Do zadań Centrum Kompetencji należy:

- 1) wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania danych cyfrowych;
- 2) koordynacja procesu gromadzenia i przechowywania danych cyfrowych;
- 3) edukacja służb konserwatorskich i kadr instytucji kultury prowadzących digitalizację w zakresie zabytków i muzealiów;
- 4) udostępnianie digitalizowanych materiałów;
- 5) promocja zasobów cyfrowych.

Rozdział III

Organizacja I zarządzanie

§5

Organami Instytutu są: Dyrektor Instytutu zwany dalej „Dyrektorem” oraz Rada Programowa.

§6

1. Na czele Instytutu stoi Dyrektor, który odpowiada za strategię działania Instytutu, zarządza Instytutem I reprezentuje go na zewnątrz.
2. Do zakresu działania Dyrektora należy w szczególności:
 - 1) odpowiedzialność za bieżącą działalność Instytutu oraz nadzór nad majątkiem przekazanym mu w zarząd;
 - 2) przygotowywanie programów działania i planów finansowych Instytutu na każdy rok kalendarzowy;
 - 3) nadzór I koordynacja wykonania przygotowanych programów działania i planów finansowych Instytutu;
 - 4) sporządzanie sprawozdań merytorycznych I sprawozdań finansowych za każdy rok kalendarzowy;
 - 5) wydawanie wewnętrznych regulaminów i zarządzeń.
3. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister w trybie określonym ustawą.
4. Dyrektor zarządza Instytutem przy pomocy zastępców i głównego księgowego.
5. Dyrektor, w uzgodnieniu z Ministrem, powołuje i odwołuje zastępców, w liczbie nie przekraczającej 4.
6. Organizację wewnętrzną Instytutu określa regulamin organizacyjny nadany przez Dyrektora, z zastrzeżeniem w art. 13 ust. 3 ustawy.

§7

1. Rada Programowa, zwana dalej „Radą”, jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora w zakresie działalności statutowej Instytutu.
2. W skład Rady wchodzi osoby powoływane przez Dyrektora po zasięgnięciu opinii Ministra na okres 3 lat.
3. Liczba członków Rady nie może przekroczyć 15 osób.

4. Członkostwo w Radzie wygasa przed upływem kadencji w razie:
 - 1) rezygnacji z członkostwa;
 - 2) śmierci;
 - 3) prawomocnego orzeczenia sądu karnego pozbawienia praw publicznych, zakazu członkostwa w Radzie lub ubezwłasnowolnienia;
 - 4) odwołania przez Dyrektora po zasięgnięciu opinii Rady i Ministra z powodu uporczywego niewykonywania obowiązków członka Rady wynikających z regulaminu Rady lub choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie tych obowiązków.
5. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.
6. Dyrektor zwołuje posiedzenie Rady przynajmniej raz w roku.
7. Rada może odbywać posiedzenia w obecności przynajmniej połowy liczby jej członków.
8. Rada może przyjąć regulamin określający sposób prowadzenia posiedzeń.

§8

1. Dyrektor może powoływać pełnomocnika albo kolegia doradcze (rady, komisje, zespoły) o charakterze stałym lub dla realizacji konkretnego zadania. Powołując pełnomocnika albo kolegium Dyrektor określa przedmiot działania, a w przypadku kolegium liczbę członków.
2. W skład kolegium wchodzi osoby powołane przez Dyrektora spośród pracowników Instytutu lub spoza ich grona.
3. Kolegium formułuje opinie w kwestiach stanowiących przedmiot jego działania.
4. Kolegium przewodniczy Dyrektor lub wyznaczony przez niego pracownik Instytutu.
5. Obsługę kancelaryjno-biurową pełnomocnika albo kolegium zapewnia Instytut.

Rozdział IV

Majątek i finanse

§9

1. Instytut prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie.

2. Działalność Instytutu jest finansowana z uzyskiwanych przychodów, którymi są:
 - 1) dotacje otrzymywane od Ministra;
 - 2) wpływy z prowadzonej działalności;
 - 3) środki otrzymywane od innych osób fizycznych i osób prawnych oraz z innych źródeł.

§10

Dyrektor zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjne jego zbadanie przez biegłego rewidenta i przedłożenie do zatwierdzenia Ministrowi.

§11

1. Do składania w imieniu Instytutu oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych uprawniony jest Dyrektor.
2. Dyrektor może ustanowić pełnomocników do dokonywania określonych czynności prawnych w imieniu Instytutu określając zakres pełnomocnictwa.

§12

Instytut może prowadzić działalność gospodarczą zbieżną z celami statutowymi, według zasad określonych w obowiązujących przepisach.

1. Dochód z działalności gospodarczej Instytutu może być wykorzystany wyłącznie w celu finansowania działalności statutowej określonej w §4.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§13

Zmiany w statucie mogą być dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz.364, z 2003r. Nr 96, poz. 874,Nr 162, poz. 1568 i Nr 213,poz. 2081,z 2004r. Nr 11, poz.96 i Nr 261,poz. 2598, z 2005r. Nr 131,poz. 1091 iNr 132, poz. 1111, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504.

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390 z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875 z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804 oraz z 2010 r. 75, poz. 474);